

Midtre Nordland
nasjonalparkstyre

Møteinnkalling

Utvalg:	Midtre Nordland nasjonalparkstyre
Møtested:	Digitalt, Teams
Dato:	21.04.2022
Tidspunkt:	09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Digitalt møte på Teams - link til møtet er sendt på epost

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 19/2022	Godkjenning av innkalling / protokoll		
ST 20/2022	Delegerte saker		
DS 20/2022	Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet for tilrettelegging av løype - Trond Nyquist		2013/2267
DS 21/2022	Tillatelse til motorferdsel - Ekstra turer med snøskuter 2022 - Láhko nasjonalpark - Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Geir Nicolaisen		2016/8285
DS 22/2022	Saltfjellet landskapsvernområde - Tillatelse til motorferdsel for frakt av materiell til naust - Wiggo Hüttepohl		2022/1638
DS 23/2022	Saltfjellet landskapsvernområde - Oppkjøring av skiløyper i Lønsdalområdet - Saltdal kommune		2022/1823
DS 24/2022	Gåsvatnan landskapsvernområde - Tillatelse til transport av varer og utstyr til hytte ved Storgamvatnet		2016/2222
DS 25/2022	Søknad om dispensasjon - motorferdsel - transport av utstyr og proviant - Gåsvatnan landskapsvernområde - Halvdan Johannessen		2016/2222
DS 26/2022	Gåsvatnan landskapsvernområde og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Transport og utplassering av saltsteiner i forbindelse med bufehold - Halvdan Johannessen		2016/2222
ST 21/2022	Referatsaker		
ST 22/2022	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Søknad om flytting av elementlavvo - Jon-Anders Kuhmunen		2021/2147
ST 23/2022	Sjunkhatten nasjonalpark - fast merking av Valnesfjord-rundt-traseen og Sætervannsløypa - Valnesfjord idrettslag		2022/2339
ST 24/2022	Sjunkhatten nasjonalpark - søknad om utplassering av benk - Vatnvatnet og Omegn Velforening		2022/2264
ST 25/2022	Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - droneflyging i Saltfjellet - Deadline Media		2021/5008
ST 26/2022	Eventuelt		

ST 19/2022 Godkjenning av innkalling / protokoll
ST 20/2022 Delegerte saker
DS 20/2022 Sjunkhatten nasjonalpark - Dispensasjon fra motorferdselsforbudet for tilrettelegging av løype - Trond Nyquist
DS 21/2022 Tillatelse til motorferdsel - Ekstra turer med snøskuter 2022 - Láhko nasjonalpark - Langvassdalen-Ruffedalen naturreservat - Geir Nicolaisen
DS 22/2022 Saltfjellet landskapsvernområde - Tillatelse til motorferdsel for frakt av materiell til naust - Wiggo Hüttepohl
DS 23/2022 Saltfjellet landskapsvernområde - Oppkjøring av skiløyper i Lønsdalområdet - Saltdal kommune
DS 24/2022 Gåsvatnan landskapsvernområde - Tillatelse til transport av varer og utstyr til hytte ved Storgamvatnet
DS 25/2022 Søknad om dispensasjon - motorferdsel - transport av utstyr og proviant - Gåsvatnan landskapsvernområde - Halvdan Johannessen
DS 26/2022 Gåsvatnan landskapsvernområde og Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Transport og utplassering av saltsteiner i forbindelse med bufehold - Halvdan Johannessen
ST 21/2022 Referatsaker

Arkivsaksnr: 2021/2147-0

Saksbehandler: Inge Sollund Ingvaldsen

Dato: 08.04.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	22/2022	21.04.2022

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - Søknad om flytting av elementlavvo - Jon-Anders Kuhmunen

Forslag til vedtak

Jon-Anders Kuhmunen gis tillatelse til å flytte sin siidas elementlavvo fra Hessihompvatnet til Jalggisoajvve i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Tillatelsen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3 tredje avsnitt bokstav g). Dette regnes som én av de seks enhetene som Midtre Nordland nasjonalparkstyre ga tillatelse til i styresak 22/2021

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Plassering må avtales med Statskog som grunneier
- Tillatelsen gjelder for elementlavvoen som allerede står plassert ved Hessihompvatnet.
- Elementlavvoen tas inn i distriktsplanen for Saltfjellet reinbeitedistrikt.

Tillatelsen er gitt fra verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, og at det også må innhentes tillatelse fra grunneier og kommune.

Statsforvalteren i Nordland må også vurdere det reindriftsfaglige i saken.

Bakgrunn

Midtre Nordland nasjonalparkstyre ga i styresak 22/2021 Saltfjellet reinbeitedistrikt en rammetillatelse med muligheter for oppføring av seks gjeterhytter og et utedo ved Jalggisoajvve. Følgende vedtak ble fattet:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er positive til å gi Saltfjellet reinbeitedistrikt dispensasjon for oppføring av seks gjeterhytter og utedo ved Jalggisoajvve i

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark. Dette under forutsetning at hver gjeterhytte ikke blir større enn 22 m² (Finstadlavvo 5,26 m).

Søknaden er utydelig på hva som skal bygges. Reinbeitedistriktet ser for seg enkle bygninger av moderat størrelse som for eksempel Finstadlavvoen. Før en endelig behandling må det konkretiseres:

- Hva som skal oppføres? Størrelse, form, høyde, fundamentering, etc.
- Hvor det skal plasseres i forhold til eksisterende infrastruktur på Jalggisoajvve?
- Om det er tenkt felles utedo for alle eller noen av hyttene.

Saltfjellet reinbeitedistrikt må på bakgrunn av dette fremlegge konkrete detaljtegninger av hva som skal bygges og kart som viser plassering på Jalggisoajvve. Når dette foreligger, kan saken behandles i arbeidsutvalget.

Saltfjellet reinbeitedistrikt består av syv siida-andeler med totalt 23 næringsutøvere. Ved Jalggisoajvve har de et gjerdeanlegg som årlig benyttes til merking både om sommeren og høsten. I dag har distriktet én hytte ved dette anlegget. Med så mange utøvere, og utøvernes familie med barn, har de behov for flere overnattingsplasser ved dette gjerdeanlegget.

I søknaden fra Saltfjellet reinbeitedistrikt er det henvist til to ulike Finstadlavvoer, en med og en uten knevegg. Søknaden var ikke konkret på hva som skulle føres opp, og hvor dette skulle plasseres.

Grunnlaget for avgjørelsen

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ble først vernet 8. september 1989. Verneforskriften ble oppdatert 16. oktober 2020. Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet-Svartisen.

Formålet med nasjonalparken er å bevare et stort og sammenhengende naturområde med særegne og representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a) et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige naturmangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper, landskap og geologi
- b) variasjonsbredden av naturtyper og landskap med nord-sørgrensen for en rekke arter
- c) et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev
- d) et variert og storslått landskap
- e) et av Norges største isbremmassiver, Svartisen, med avsmeltningsområder og glasiale løsmasseavsetninger
- f) deler av kjerneområdet for norske grotte- og karstforekomster med, med Pikhågan, Jordtullasystemet, Marmorslottet og Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- g) de viktige våtmarksområdene Krukkimyrene og Riebbievaggi
- h) et referanseområde for å følge utviklingen i naturen.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Gåsvatnan, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-

Stødi naturreservater bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Det er forbudt å iverksette virksomhet og tiltak som kan endre naturmiljøet. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til: oppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er nødvendig for utøvelse av reindrift eller landbruksdrift.

Søknaden er også vurdert etter naturmangfoldlovens §§ 8 - 12

Vurdering

Det ble gjort en grundig vurdering av saken i forbindelse med styresak 22/2021:

«Jalggisoajvve er et sentralt sted for reindriften på Saltfjellet. Anlegget brukes årlig i forbindelse med merking både sommeren og på høsten. Jalgges er midt i hjertet av reinbeitedistriktet og her har det vært aktivitet i all tid. Fra før finnes både samlegjerder og hytte her. Det er et område hvor det alltid har vært stor aktivitet knyttet til reindrift, med eller uten gjeterhytter vil trolig ikke dette endre seg. Vi har forståelse for at reindriften har et behov for å legge til rette for at yngre generasjoner, og øvrig familie i større grad kan bidra aktivt inn i arbeidsintensive perioder.

Jalggisoajvve er allerede et intensivt brukt område av reindriften, og var det før området ble vernet som nasjonalparken. Som følge av dette er området tydelig nedslitt, og det er ikke noe som tyder på at markslitasje skal opphøre. Aktiviteten i området er dessuten så stor at dyr og fugler som sjeneres av forstyrrelser ikke benytter dette i dag. Det er derfor ikke funnet noen verneverdige arter som forringes av tiltaket.

Gjeterhyttene vil ha størst effekt på den landskapsmessige karakteren. Fra før står det ei gjeterhytte med uthus i området, og det er relativt omfattende gjerdeanlegg på Jalgges. I søknaden skriver Saltfjellet reinbeitedistrikt at gjeterhyttene skal plasseres i umiddelbar nærhet til eksisterende gjerdeanlegg. Sekretariatet mener at slike gjerdeanlegg vil være mer forstyrrende for landskapskarakteren enn gjeterhyttene. Jalgges ligger skjermet i forhold til populære turstier i området, og dette er også en av grunnene til at anlegget har blitt så viktig i reindriftssammenheng. I formålet heter det at verneforskriften skal ta vare på et storslått landskap, vi mener at gjeterhytter på Jalgges ikke nødvendigvis strider med dette da landskapet her allerede er forringet. For mange vil det dessuten være storslått å se reindriften aktivitet og samisk kultur på en slik plass.

Distriktet argumenterer med at barmarkskjøring i forbindelse med samling og merking reduseres, da man slipper å kjøre til og fra gjerdet hver dag. Et av formålene med vernet er å gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv. Saltfjellstua er en av to turistforeningshytter som ligger både på Nordlandsruta og Telegrafruta. Dette er en populær turistforeningshytte gjennom hele året. Reindriften har ei hytte 270 meter fra Saltfjellstua, og av flybilder ser vi at mye av kjøringen til Jalgges starter herfra. Slik

det er tenkt med gjeterhytter på Jalgges så vil det redusere kjøring i områder tett knyttet til turistforeningens sine stier og husvær, noe som gir flere anledning til å oppleve uforstyrret natur.

Sekretariatet mener på bakgrunn av at Jalgges er som det er, med stor årlig aktivitet, omfattende infrastruktur fra før, stort behov for barmarkskjøring til og fra anlegget, så kan man gi tillatelse til tiltaket».

Jon-Anders sin søknad gjelder en elementlavvo som er innenfor den størrelsen nasjonalparkstyret tidligere har uttalt seg positive til å tillate, men søknaden inneholder ingen opplysninger om eventuell plassering.

I tillegg til en tillatelse etter verneforskriften, må det hentes inn grunneiers tillatelse. Statskog krever en befaring for å se på plassering (tomt) og vil ha på plass en privatrettslig avtale. I tillegg må Statsforvalteren i Nordland komme med en reindriftsfaglig vurdering av tiltaket.

Sekretariatet mener på bakgrunn av de vurderingene som er gjort i styresak 22/2021 at det foreligger nok kunnskap om effekten tiltaket har på naturmangfoldet. Området rundt Jalgges er preget av lang tids bruk i reindrift, og det er ingen kjente forekomster av sjeldne dyr- og plantearter. Føre-var-prinsippet kommer ikke til anvendelse. Sekretariatet mener at det ikke blir økt belastninga på økosystemet på bakgrunn av tiltaket. Tvert imot kan dette bidra til redusert barmarkskjøring og mindre kjørespor i mer sårbare områder som ikke er like slitt som på Jalgges. Grunneier krever at det skal være en befaring for å se på best egnet plassering. Det settes vilkår om en slik befaring jfr. § 12 «for å unngå eller begrense skader på naturmangfold skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater».

Konklusjon

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	23/2022	21.04.2022

Sjunkhatten nasjonalpark - fast merking av Valnesfjord-rundt-traseen og Sætervannsløypa - Valnesfjord idrettslag

Forslag til vedtak

Valnesfjord idrettslag gis tillatelse til fast merking av Sætervannsløypa og Valnesfjord-rundt-traseen med hjemmel i verneforskriften for Sjunkhatten nasjonalpark, § 3 pkt. 1.3 bokstav f.

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder merking av Sætervannsløypa og Valnesfjord-rundt-traseen som vises i vedlagt kart (vedlegg 1), med unntak av sløyfa vist i vedlegg 2. Merking av sløyfa vist i vedlegg 2 skal punkt-bestemmes ved befaring etter påske. Punktene vil plasseres innenfor avmerkede område i kartet.
- Tillatelsen er gyldig for årene 2022, 2023 og 2024. Dersom tiltaket ikke er gjennomført innen den tid kreves ny tillatelse.
- Det skal brukes solide og stødige stolper som holder god kvalitet. Det kan benyttes trykkimpregnerte stolper
- Stolpeskiltet skal kun vise symbol for skiløype i henhold til merkevarehåndboka.
- Stolpene skal plasseres mest mulig skjermet i terrenget, så langt det lar seg gjøre med tanke på snøforhold i området og brukervennlighet.
- Utkjøring av stolpene gjøres sammen med annen planlagt aktivitet, som oppkjøring av løype/ vedlikehold av løypenettet (direktehjemlet i forskrift), og trenger ikke egen tillatelse.
- Midtre Nordland nasjonalparkstyre kan kreve at merkinga fjernes dersom styret registrert en uheldig besøksutvikling i området nord for Hømmervatnet i sommerhalvåret.

Bakgrunn

Mathias Djupvik søkte på vegne av Valnesfjord idrettslag den 06.04 2022 om tillatelse til å etablere en fast merking av Sætervannsløypa og Valnesfjord-rundt-traseen. Dette innebærer å sette ut trykkimpregnerte stolper med skilt som markerer skiløype (ihht. Merkevarerhåndboka) samt refleks, som skal stå ute hele året.

Slik det er nå setter de ut stikker hvert år, som små plukkes opp igjen etter endt sesong. Det har vært problemer med at stikkene snør ned eller faller ned, og at merkinga slik blir av dårlig kvalitet. Ved fast merking av løypenettet vil man lette betydelig i arbeidet med merkingen som idrettslaget gjør. Det vil også øke sikkerheten til brukerne og løypekjørerne. Idrettslaget ser for seg å bruke flere år på dette arbeidet, og ta noen strekker av gangen.

Merkingen vil gjøres med impregnertstolper og skilt for skiløype i henhold til merkevarerhåndboka.

Grunnlaget for avgjørelsen

Sjunkhatten nasjonalpark ble etablert ved kongelig resolusjon av 5. februar 2010. Verneforskriften forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Formålet med Sjunkehatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep.

Formålet med nasjonalparken omfatter:

- bevaring av et fjord- og høgfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold
- bevaring av et vakkert og svært variert landskap fra fjord til høgfjell
- bevaring av leveområde for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann- og våtmarkssystemer, og annet biologisk mangfold som preger området
- bevaring av geologiske forekomster i et storslått isbreutformet landskap
- bevaring av vakker og særpreget vassdragsnatur
- bevaring og sikring av kulturminner
- bevaring og sikring av grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes
- biologisk eller geologisk materiale fra dem

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av

teknisk tilrettelegging.

Inngrep av enhver art er i utgangspunktet forbudt i Sjunkhatten nasjonalpark, herunder også oppsetting av skilt og merking av stier. Verneforskriften åpner likevel opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til oppsetting av skilt og merking av nye stier (§ 3 pkt. 1.3 bokstav f.).

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i Naturmangfoldloven (NML).

Vurdering

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Sjunkhatten nasjonalpark og behandler søknader etter verneforskriften. Verneforskriften for Sjunkhatten nasjonalpark åpner opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til fast merking av skiløypene som omsøkt.

Løypetraseene som ønskes å merkes fast er vel etablerte skiløyper, og oppkjøring av disse skiløypene er direkte hjemlet i verneforskriften. Området i Øvre Valnesfjord er også i besøksstrategien utpekt som et av områdene hvor man ønsker å åpne opp for økt bruk vinterstid. Sommerstid er derimot området vurdert til å være sårbart for økt ferdsel på grunn av de spesielle naturverdiene knyttet til våtmarksområdene rundt Sætervatnet, Halsvatnet og Hømmervatnet. Dette kommer frem av NINA-rapporten «Konsekvensutredning av tilrettelegging for friluftsliv på bestanden av hekkende våtmarksfugler i området Hømmervatnet-Sætervatnet i Sjunkhatten nasjonalpark». Her er disse våtmarksområdene utpekt som spesielt viktige hekkeområder for våtmarksfugl. Bevaring av leveområder for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann- og våtmarkssystemer er spesielt nevnt som et av verneformålene med Sjunkhatten nasjonalpark.

I den omtalte NINA-rapporten er det vurdert at bestanden av hekkende våtmarksfugl i det aktuelle området er svært sårbar for forstyrrelser. Løypetraseene som ønskes å merkes fast krysser gjennom det mest sårbare området, Sør-øst for Sætervatnet, vinterstid. Siden denne ferdselen foregår på vinteren og på snødekt mark er ikke denne ferdselen i konflikt med naturverdiene. Sommerstid er det ikke noen merka stier som går gjennom dette området. Dersom man merker denne traseen fast er det en risiko for at man leder flere besøkende inn i dette sårbare området også sommerstid. Også selv om det merkes som skiløype og det ikke gjøres annen tilrettelegging som kloppegging osv.

Valnesfjord idrettslag ønsker fast markering av skiløypa for å lette arbeidet med merking av skiløypa, som i dag blir merka årlig. De midlertidige merkene faller også lettere ned, og en fast merking av løypa med stødige impregnertpåler vil slik gi bedre merking og økt sikkerhet for brukerne av løypa. Bedre merking av løypene her vil øke kvaliteten på tilretteleggingen og tilbudet til brukerne av området, og samsvarer slik også med besøksstrategien og merkevarestrategien for Norges nasjonalparker.

Vi har vurdert at det mest sårbare området, våtmarksområdet sør-øst for Sætervatnet, ikke bør merkes fast for å unngå å føre flere besøkende hit også sommerstid i den sårbare perioden for hekkende våtmarksfugl. Flere besøkende til

dette området sommerstid kan gi en for stor belastning på dette økosystemet samlet sett. Valnesfjord idrettslag spiller derimot inn at deler av denne traseen er svært utfordrende å holde åpen på grunn av vanskelige forhold, og at det er et spesielt stort behov for fast merking her. Vi har foreslått en løsning der de kan markere enkeltpunkter i dette området som ikke er synlige fra sommerruta, og som ikke gir noen sammenheng for besøkende til fots. Dette følger av kart (vedlegg 2). De nøyaktige punktene for merking av ikke fastsatt, men det er i kartet avmerka et område hvor merkene kan plasseres. Nøyaktig plassering innenfor dette området vil avklares på befaring med Valnesfjord idrettslag etter påske.

De resterende delene av løypetraseen anser vi som uproblematisk å merke fast som omsøkt. Skitraseen går delvis i samme trasé som sommerruta, og man vil i disse områdene ikke eksponere et nytt område for besøkende sommerstid ved fast merking av skitraseen. Merkene i seg selv er heller ikke vurdert til å ha noen konsekvenser for landskapet og verneverdiene ellers. Vi anser kunnskapsgrunnlaget for å være godt, og med de tilpasninger og vilkår som er satt vil ikke fast merking av løypetraseene føre til økt forstyrrelser på dyrelivet i området eller påvirke verneverdiene i noen grad. Vilkårene er delvis satt med bakgrunn i føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9.

Området er fra før preget av stor grad av tilrettelegging, og det er også en av intensjonene med vernet. Samlet belastning (§ 10) av tilrettelegginga vurderes å være stor, men at verneverdiene ser ut til å tåle dette på vinteren. Merkinga vil ikke påvirke verneverdier om sommeren. Det er likevel en bekymring knyttet til våtmarksområdene nord for Hømmervatnet. Derfor settes det som vilkår at merkingen skal fjernes om det fører til økt bruk av dette området. Fra før er det sagt at bru over Breielva kan fjernes om man ser en stor økning i besøket. Det skal benyttes stolper som tåler å stå ute noen år, og i mangel på gode alternativer kan disse være trykkimpregnerte. Det er Valnesfjord IL som skal bære kostnadene ved å bruke robuste stolper.

Konklusjon

Valnesfjord idrettslag gis tillatelse til fast merking av Sætervannsløypa og Valnesfjord-rundt-traseen med gitte vilkår.

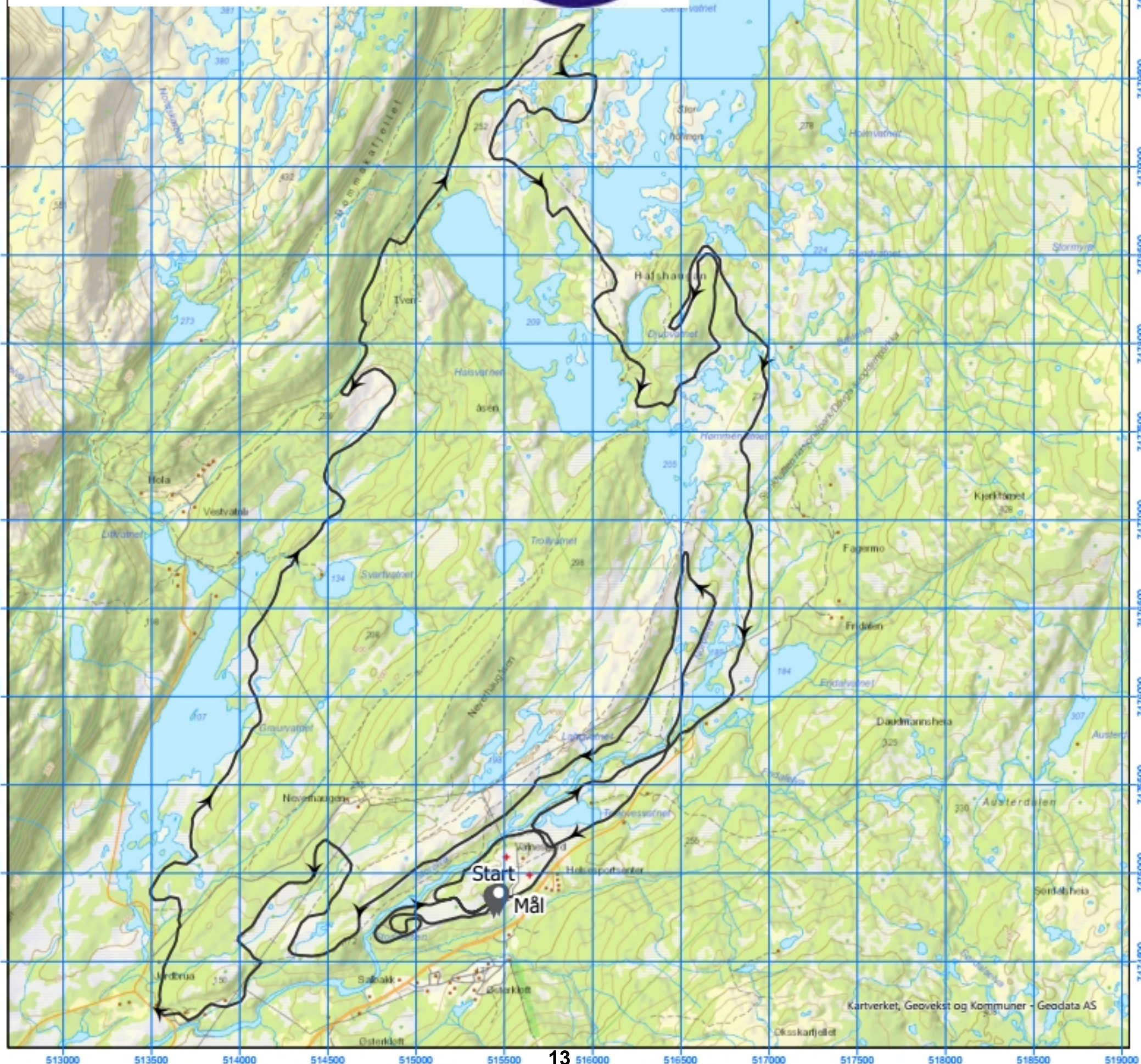
Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

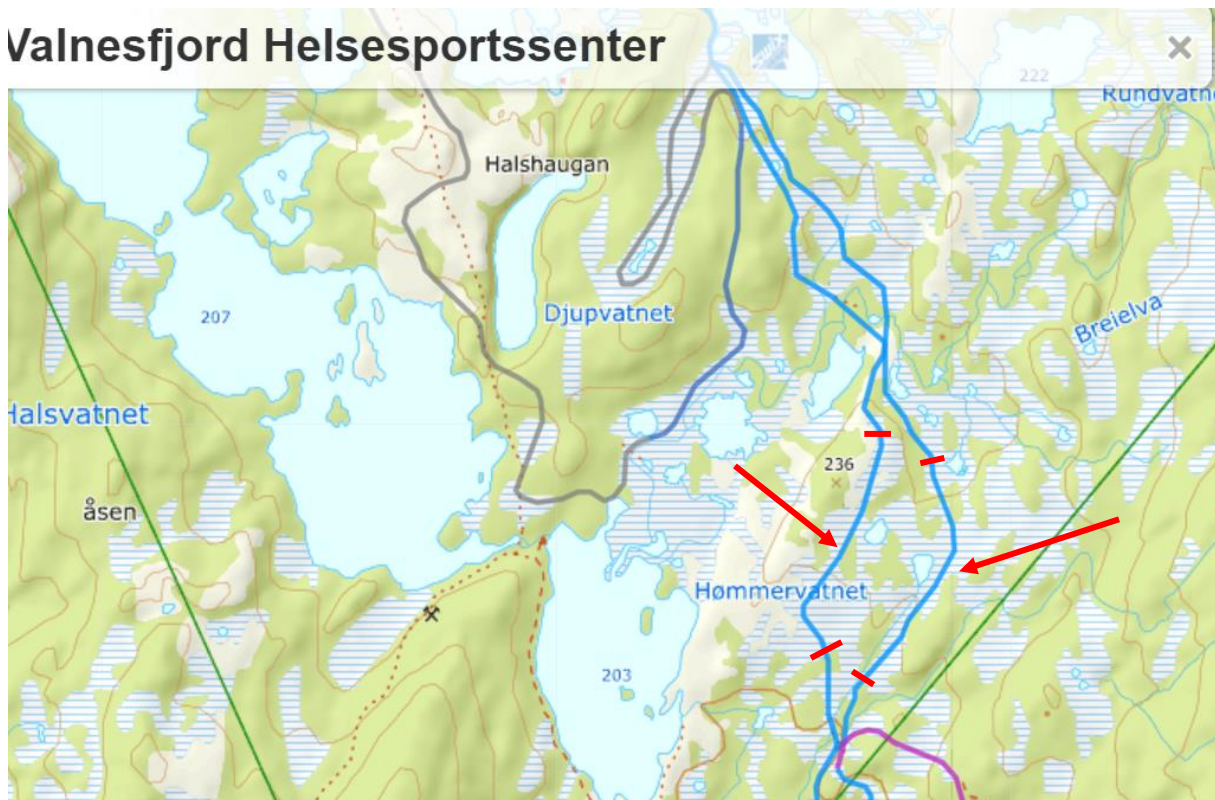
Valnesfjord rundt

30 km

Rutenett 500 meter

Valnesfjord Helsesportssenter

Kartet viser opp og nedløypen til Sætervatnet. Nedløypen som ligger mot vest brukes også som en del av Valnesfjord rundt trase.

Mellom de røde strekene på begge løypene har vi områder som ved snøvær og dårlig sikt er utfordrende for skiløperne og ikke mist for de som kjører løyper. Ved en befarings skal det være mulig å sette ut permanent merking uten at dette fører til økt trafikk på barmark.

Arkivsaksnr: 2022/2264-3

Saksbehandler: Emma Andrea Sørensen

Dato: 04.04.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	24/2022	21.04.2022

Sjunkhatten nasjonalpark - søknad om utplassering av benk - Vatnvatnet og Omegn Velforening

Forslag til vedtak

Vatnvatnet og Omegn Velforening gis dispensasjon til å utplassere en hvilebenk i stiskillet mellom Erlingbu og Vatnlia inn mot Steigtinddalen.

Dispensasjonen gis med hjemmel i verneforskriftens § 3 punkt 6.3 h. og naturmangfoldloven § 48.

Vilkår:

- Tillatelsen gjelder fra det er tilstrekkelig snø til at kjøring med snøskuter kan foregå uten å skade vegetasjonen, og frem til 01.05 i årene 2022-2023.
- I november, desember, januar og februar gjelder tillatelsen mellom 07.00 og 23.00. I mars og april, samt 1. mai gjelder tillatelsen mellom 07.00-11.00 og mellom 16.00-23.00.
- Langfredag og 1.påskedag er snøscooterfrie dager.
- Hvis det er rein i området skal det tas spesielt hensyn til det.
- Nasjonalparkstyret kan kreve at benken fjernes dersom områdets karakter endres som følge av forsøpling og/eller bålbrekking.
- Dispensasjonen gjelder kun utsetting av en enkel hvilebenk, eventuelle videre tiltak må tas opp til ny vurdering.

Bakgrunn

Vatnvatnet og Omegn Velforening ved Stein Raae ønsker å utplassere en hvilebenk langs den merkede turstien fra Sjunkhatten Leirskole til Erlingbu, i stiskillet opp mot Steigtinddalen.

Benken ønskes å plasseres i stiskillet til den merkede stien opp mot Steigtinddalen, omtrent 500 meter fra nasjonalparkgrensen. Benken vil være av et trykkimpregnerert

materiale (2x6´´) og planlegges å stå ute på helårsbasis. Forsøpling har ikke vært et problem i området tidligere, men dersom det oppstår foreslås det å revurdere saken.

Grunnlaget for avgjørelsen

Sjunkhatten nasjonalpark ble etablert ved kongelig resolusjon av 5. februar 2010. Verneforskriften forvaltes av Midtre Nordland nasjonalparkstyre.

Formålet med Sjunkhatten nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne, representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre inngrep.

Formålet med nasjonalparken omfatter:

- bevaring av et fjord- og høgfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold
- bevaring av et vakkert og svært variert landskap fra fjord til høgfjell
- bevaring av leveområde for sjeldne dyrearter i tilknytning til vann- og våtmarkssystemer, og annet biologisk mangfold som preger området
- bevaring av geologiske forekomster i et storslått isbreutformet landskap
- bevaring av vakker og særpreget vassdragsnatur
- bevaring og sikring av kulturminner
- bevaring og sikring av grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes
- biologisk eller geologisk materiale fra dem

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Allmennheten, med særlig fokus på barn og unge, skal gis anledning til uforstyrret naturopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Forskriften åpner ikke opp for utsetting av nye benker slik som omsøkt. Eventuell dispensasjon må derfor gis etter naturmangfoldloven § 48.

I utgangspunktet er det forbudt mot all motorisert ferdsel innen nasjonalparken, jf § 3 punkt 6.1 i verneforskriften for Sjunkhatten nasjonalpark. I henhold til § 3 punkt 6.3.h, kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bruk av beltekjøretøy på vinterføre til transport av materialer til byggearbeid på anlegg og innretninger.

Søknaden skal også vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i Naturmangfoldloven (NML).

Vurdering

Forskriften for Sjunkhatten nasjonalpark åpner ikke for utplassering av benk slik som det søkes om fra Vatnvatnet og Omegn Velforening. Søknaden må derfor behandles etter den generelle dispensasjonshjemmelen i NML, § 48. For at det kan gis dispensasjon etter NML § 48 kan ikke tiltaket stride mot verneformålet eller påvirke verneverdiene nevneverdig.

Stien mellom Sjunkhatten Leirskole og Erlingbu er en av stiene som er avmerket i brosyrekartet for Sjunkhatten nasjonalpark, og er et område man tenker det er greit å

eksponere med tanke på tålegrense og økt ferdsel. Området innehar ingen sårbare arter eller kjente hekkelokaliteter per dags dato (07.04). Ettersom hvilebenken vil plasseres i stiskillet til stiene fra Sjunkhatten Leirskole, Erlingbu og Steigtinden, vil turgåere fra både Erlingbu og Vatnlia kunne utnytte seg av tilbudet. I forskriften og forvaltningsplanen til Sjunkhatten nasjonalpark er det et spesielt fokus på og åpnet opp for tilrettelegging for barn og unge, og selv om denne stien ikke blir nevnt spesielt er denne type tilrettelegging tillatt i nasjonalparken. Forskriften nevner i § 3 punkt 1.3. b. at tilrettelegging for barn og unge er tillatt i området Heggmoen-Sørfjorden, men vi ønsker at besøkende skal kanaliseres inn mot den nye innfallsporten ved Heia.

Vi har vurdert at utsetting av en slik hvilebenk ikke vil trekke flere turgåere til området, men er et godt tilbud og tilrettelegging for dem som allerede bruker stien. Vi vurderer at en slik enkel tilrettelegging er forenelig med forskriften, blir det aktuelt med flere tiltak må det tas en ny vurdering. Dersom det skulle vise seg at tiltaket vil føre til uønsket effekter, for eksempel omfattende bålbrenning eller forsøpling, kan benken enkelt fraktes ut igjen. Forskriften tillater i § 3 punkt 2.2 b. skånsom bruk av trevirke til bålbrenning, dersom mye trevirke blir fjernet fra et konsentrert område vil dette være negativt for verneverdiene. Vatnvatnet og Omegn Velforening har utplassert flere slike hvilebenker i turområdet utenfor nasjonalparken og opplever at forsøpling ikke er en problemstilling.

Motorferdsel er i utgangspunktet forbudt i Sjunkhatten nasjonalpark da dette kan medføre forstyrrelser på dyrelivet, rein og friluftslivet i området. Ved å sette begrensninger på antall turer, kjøretid på døgnet og snøskuterfrie dager forventes forstyrelsene å bli begrenset til et akseptabelt nivå. For å unngå kjøreskader er det satt vilkår om at kjøring kun må skje på tilstrekkelig snømengde.

Vi vurderer at tiltaket ikke vil stride mot verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig. Vi vurderer at tiltaket vil være i tråd med besøksstrategien for Sjunkhatten, og et positivt bidrag som vil bygge opp om attraktiviteten til området.

Vi anser kunnskapsgrunnlaget for å være godt, med de vilkår som er satt vil skuterkjøring i liten grad medføre til slitasje på vegetasjon, eller forstyrrelser på dyrelivet og friluftslivet i området. Vilkårene er delvis satt med bakgrunn i føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9. Vi vurderer det heller ikke til at denne kjøringen sammen med annen lovlig kjøring i området vil medføre for stor samlet belastning på økosystemet jf. naturmangfoldloven § 10.

Konklusjon

Vatnlia og Omegn Velforening gis dispensasjon til utsetting av en hvilebenk i stiskillet til den merkede stien opp mot Steigtinddalen. Med de vilkår som er satt vil skuterkjøring i liten grad medføre til slitasje og vegetasjon, eller forstyrrelser på dyrelivet og friluftslivet i området.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Midtre Nordland nasjonalparkstyre	25/2022	21.04.2022

Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark - droneflyging i Saltfjellet - Deadline Media

Forslag til vedtak

Deadline Media gis tillatelse til å fly med drone for å filme til dokumentarfilmen «kampen om Saltfjellet» i de områdene hvor det søkes om å fly i Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Saltfjellet landskapsvernområde. Tillatelse kan gis med hjemmel i § 10 i begge verneforskriftene.

Vilkår:

- Tillatelsen gjelder kun flyging med drone i de avmerkede områdene på vedlagt kart (vedlegg 1): Stormdalen, Tespdalen og rundt Kjemågvatnet. I Stormdalen kan det i tillegg flys med drone helt frem til Stormdalsgården, frem til hytta der stien stopper på vedlagt kart.
- Tillatelsen gjelder i tidsrommet 11. juli til 10. august i 2022.
- Flygingen skal begrenses til to timer effektiv flytid i hvert av de tre områdene.
- Tillatelsen skal medbringes i felt og fremvises ved kontroll.

Bakgrunn

Deadline Media søker om dispensasjon fra verneforskriftene for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Saltfjellet landskapsvernområde for å fly med drone i Stormdalen, Tespdalen og rundt Kjemågvatnet.. Deadline Media har fått i oppdrag å lage dokumentarfilmen «kampen om Saltfjellet», som tar for seg historikken bak vernet av Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og verneområdene på Saltfjellet. Motstridende interesser mellom vannkraftutbygging og verneinteresser førte til en lang og intens vernekamp fra 30-tallet til vernet var en realitet i 1989.

Stormdalen, Tespdalen og Kjemågvatnet som nå ligger innenfor verneområdene var en del av planen om Svartisutbyggingen, og er områder man ønsker å dokumentere i filmen som skal lages. Formålet med filmingen i disse områdene er å vise hvordan naturen ser ut i dag, og dokumentere de unike naturområdene som sto i fare for å gå tapt til kraftutbygging. Ved hjelp av denne dokumentasjonen kan man forestille seg hvordan området hadde sett ut dersom utbyggingen med neddemninger og overføringer av vassdrag hadde blitt en realitet.

Flygingen vil skje i perioden 11.juli til 10. august, og den effektive flytiden vil være maksimalt to timer per område. Områdene hvor det søkes om å fly er avgrenset i kart vedlagt søknaden. Saksbehandler er blitt enig med søker per telefon om at området det søkes om å fly i i Stormdalen utvides til å strekke seg helt opp til Stormdalsgården.

Grunnlaget for avgjørelsen

Midtre Nordland nasjonalparkstyre Saltfjellet-Svartisen og Saltfjellet landskapsvernområde og skal behandle søknader om bruk av drone i disse verneområdene.

Verneforskriften for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark ble fastsatt ved kgl.res. 16. oktober 2020. Formålet med Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark er å bevare et stort og sammenhengende naturområde med særegne og representative økosystemer og landskap, og som er uten tyngre naturinngrep.

Formålet er videre å ta vare på:

- a) et tilnærmet intakt høyfjellsøkosystem med det naturlige naturmangfoldet, herunder arter, bestander, naturtyper, landskap og geologi
- b) variasjonsbredden av naturtyper og landskap med nord-sørgrensen for en rekke arter
- c) et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev
- d) et variert og storslått landskap
- e) et av Norges største isbremmassiver, Svartisen, med avsmeltningsområder og glasiale løsmasseavsetninger
- f) deler av kjerneområdet for norske grotte- og karstforekomster med, med Pikhågan, Jordtullasystemet, Marmorslottet og Jarbrudalen med Russåga, Norges største uregulerte underjordiske elv
- g) de viktige våtmarksområdene Krukkimyrene og Riebbievaggi
- h) et referanseområde for å følge utviklingen i naturen.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Gåsvatnan, Saltfjellet og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen uforstyrret gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Bruk av droner er regulert i verneforskriften § 10, hvor det også åpnes for å gi unntak fra forbudet: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, motordrevet isbor o.l. er forbudt. Bruk av droner kan bare skje etter tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Verneforskriften for Saltfjellet landskapsvernområde ble fastsatt ved kgl.res. 16. oktober 2020. Formålet med Saltfjellet landskapsvernområde er å ta vare på et egenartet natur- og kulturlandskap av stor naturhistorisk, økologisk, kulturell og opplevelsesmessig verdi.

Videre er formålet med forskriften å ta vare på

- a) et stort høyfjellsområde med særlig stor kvartærgeologisk verdi i avsetninger dannet i slutten av siste istid
- b) et identitetsskapende landskap preget av mange samiske og andre kulturminner
- c) et viktig økologisk funksjonsområde for fjellrev.

I tillegg skal forskriften sammen med forskriftene om Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark, Gåsvatnan og Nattmoråga landskapsvernområder og Blakkådalen, Dypen, Fisktjønna og Semska-Stødi naturreservater bidra til å bevare et stort, sammenhengende naturområde som også inneholder mange samiske og andre kulturminner.

Forskriften skal gi allmennheten anledning til å oppleve naturen og landskapet gjennom naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Bruk av droner er regulert i verneforskriften § 10 og er i utgangspunktet forbudt. Forskriften åpner likevel opp for at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til bruk av droner.

Vurdering

Midtre Nordland nasjonalparkstyre er forvaltningsmyndighet for Saltfjellet-Svartisen nasjonalpark og Saltfjellet landskapsvernområde og behandler søknader etter verneforskriftene for disse verneområdene. Verneforskriftene for begge områdene åpner opp for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av droner.

Droner er regulert under paragraf om forurensing og støy i begge forskriftene. Droner er vist å kunne forstyrre både friluftslivet (lyd og følelsen av urørthet) og dyrelivet. Spesielt sårbare er arter som utsatt for rovfugler, og ellers dyrelivet generelt i yngle- og hekkkeperioden eller i andre sårbare perioder på året da f.eks. mattilgangen kan være begrenset. Samtidig kan bruk av drone ha stor nytteverdi, både i forvaltningen av områdene, redningsvirksomhet og næringsvirksomhet som beitenæring og reindrift. Dette gjelder spesielt når bruk av droner kan redusere kjøring på barmark eller redusere bruken av fly/helikopter.

Vi har i tidligere saker om droneflyging i våre verneområder fått tilbakemelding fra reindriftsutøvere i områdene at bruk av droner bør begrenses til et minimum, spesielt i områder som per i dag ikke er populære utfartsområder/ turmål. Dette handler blant annet om at økt eksponering av områdene kan føre til at flere mennesker «lokkes» ut i nasjonalparken og nye områder, og at presset på nasjonalparken økes ytterligere. Et annet hensyn er direkte forstyrrelser av reinen i området og ulempene dette medfører for drifta. Spesielt gjelder dette utfordringer med at reinflokkene splittes ved forstyrrelser, noe som fører til mye ekstraarbeid ved samling før slaktning (august-september) osv. I

tillegg vil forstyrrelser i form av droneyflying medføre en ekstra belastning i de sårbare periodene på både vinteren, spesielt de siste årene med beitekrise og begrenset mattilgang som følge av nedising av beitene, og i kalvingsperioden på våren.

Formålet med droneyflyingen er å dokumentere naturområdene i Stormadalen, Tespdalen og rundt Kjemågvatnet til dokumentaren om «kampen om Saltfjellet». I de tidligere omtalte sakene hvor reindrifta hadde sterke motforestillinger mot droneyflyingen var formålet med flygingen å filme det storslåtte landskapet og synliggjøre de spesielle kvalitetene i verneområdene. Det var også ønsket fra søker om å fly i veldig store områder. Disse områdene omfattet områder som fra før var lite eksponert og med lite besøk i dag. Områdene det nå søkes om tillatelse til å fly drone i er svært avgrensede områder, og ligger i tilknytning til godt etablerte vandreruter i verneområdene, som Bredekrunden, Nordlandsruta og Telegrafruta. Dette er allerede mye besøkte områder, og Midtre Nordland nasjonalparkstyre har tidligere stilt seg positive til å satse på disse vandrerutene, og åpnet opp for økt fokus på områdene som omfattes av disse stiene. Bredekrunden, Nordlandsruta og Telegrafruta skal trekkes fram i besøksstrategien (som er under utarbeidelse) som vandreruter man ønsker å ha økt fokus på og trekke frem i presentasjonene av verneområdene. På denne måten vil man forsøke å kanalisere besøkende til disse rutene, og slik skåne andre områder i verneområdene for økt besøk. Områdene hvor det søkes om å fly med drone innenfor våre verneområder er heller ikke registrert som sommerbeite i nordlandsatlas. Siden flygingen skal foregå i sommermånedene vil heller ikke reinen forstyrres direkte.

Vi vurderer at kunnskapsgrunnlaget er godt, og at den begrensa flygingen med drone som det søkes om ikke vil påvirke verneverdiene i særlig grad. Områdene hvor det søkes om å fly er allerede godt etablerte turområder som er relativt godt besøkt. Vi vurderer at den ytterlige forstyrrelsen flyging med drone vil medføre er såpass begrenset (to timer flytid per punkt) at den ikke vil bidra til økt samlet belastning på økosystemene i området. Filmen vil også være viktig i formidlingssammenheng om den spesielle vernekampen for verneområdene på Saltfjellet, og ikke minst viktig i historisk sammenheng for å dokumentere et unikt naturområde som sto i fare for å gå tapt til kraftutbygging.

Konklusjon

Deadline Media kan på gitte vilkår gis tillatelse til å fly med drone for å filme til domkumentarfilmen «kampen om Saltfjellet» i de områdene hvor det søkes om å fly. Tillatelse kan gis med hjemmel i forskriftenes § 10, både for Saltfjellet Svartisen nasjonalpark og Saltfjellet landskapsvernområde.

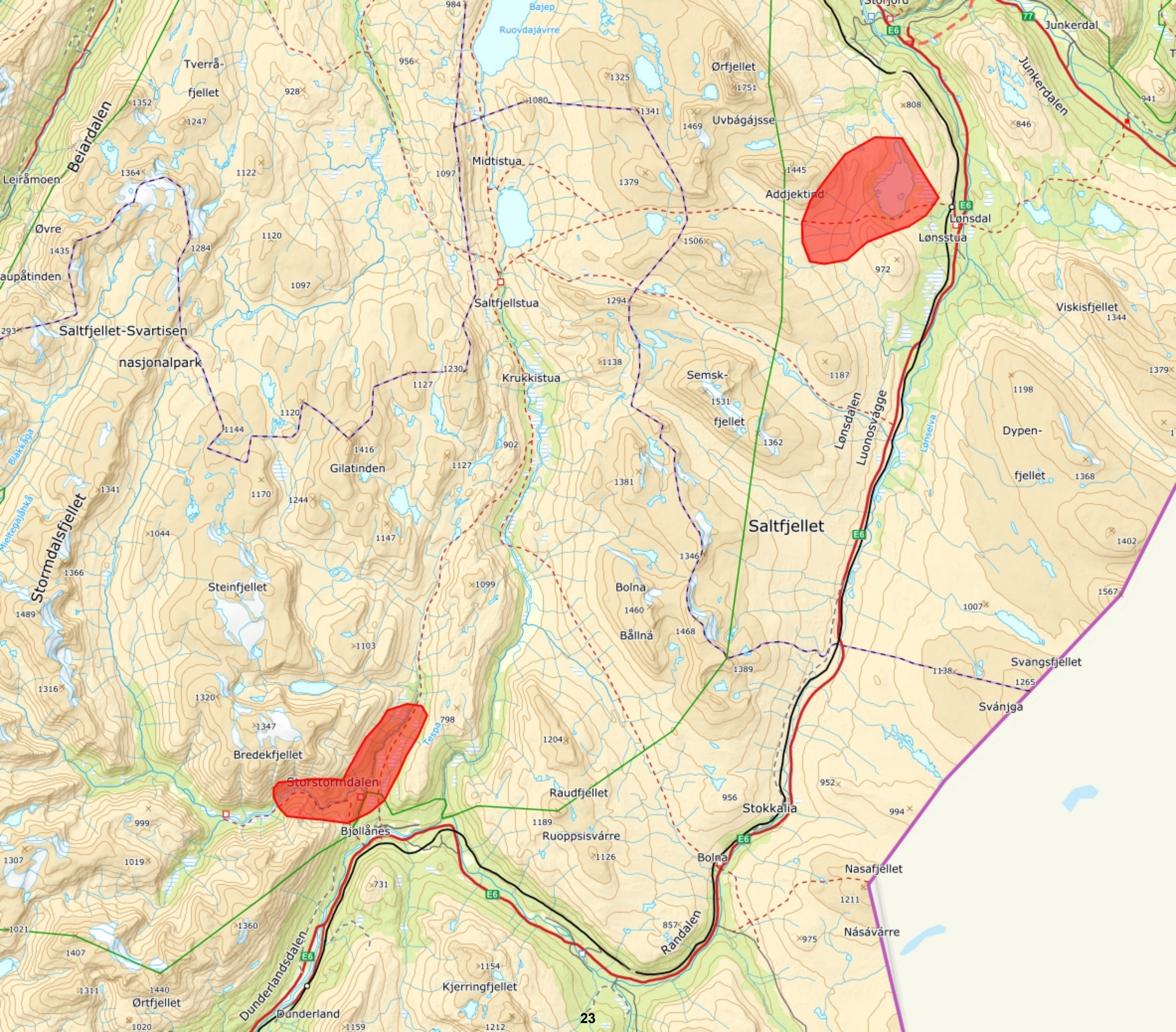
Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

- 1 Vedlegg 1, avgrensning av flyområdet

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

ST 26/2022 Eventuelt